

Spis treści

Wprowadzenie - MAREK KONOPCZYŃSKI	9
<i>Rozdział I</i>	
Człowiek a uzależnienia	11
ANNA KOWALEWSKA	
1.1. Konsekwencje wynikające z przyjmowania substancji psychoaktywnych	13
<i>Rozdział II</i>	
Zasięg i znaczenie zjawiska używania, nadużywania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych	23
KRZYSZTOF A. WOJCIESZEK, MARIUSZ J. DRZEJKO	
2.1. Podstawy epidemiologii używania substancji psychoaktywnych	23
2.2. Znaczenie społeczne zjawiska używania substancji psychoaktywnych	30
<i>Rozdział III</i>	
Dostępność jako podstawowy powód używania substancji psychoaktywnych	33
KRZYSZTOF A. WOJCIESZEK	
3.1. Decydująca rola dostępności substancji psychoaktywnych w ich używaniu	34
3.2. Różne rodzaje dostępności	37
3.3. Dostępność kulturowa i prawna	40

*Rozdział IV***Uzale nienia - wybrane poj cia i definicje. 43**

MARIUSZ J DRZEJKO, ANNA KOWALEWSKA

4.1. Uzale nienie od substancji psychoaktywnych	
- istota problemu	45
4.1.1. Podstawowe definicje i poj cia zwi zane z uzale nieniem od substancji psychoaktywnych	46
4.1.2. Kluczowe definicje uzale nienia	47
4.2. Substancje psychoaktywne i ich podział	50
4.3. Toksykomania i jej zakres przedmiotowy.	53
4.4. Rodzaje uzale nie	58
4.5. Mechanizmy uzale nie od substancji psychoaktywnych	61
4.5.1. Fazy uzale nienia alkoholowego i narkotykowego.	63
4.6. Zdrowie a substancje psychoaktywne.	69

*Rozdział V***Teorie uzale nie od substancji psychoaktywnych. 77**MARIUSZ J DRZEJKO, ALICJA NEROJ,
KRZYSZTOF A. WOJCIESZEK, ANNA KOWALEWSKA

5.1. Biologiczne teorie uzale nie	78
5.1.1. Uzale nienie jako zaburzenie uczenia asocjacyjnego zwi zanego z dopamin - koncepcja Gaetano'a Di Chiary.	80
5.1.2. Model procesów przeciwstanych Richarda L. Solomona i teoria allostazy George'a F. Kooba i współpracowników.	83
5.1.3. Teoria „sensytyzacji zach t" Terry'ego E. Robinsona i Kenta C. Berridge'a	86
5.2. Koncepcje genetyczno-behawioralne.	88
5.2.1. Psychobiologiczna koncepcja osobowo ci Roberta C. Cloningera	89
5.3. Teorie psychologiczne uzale nie od substancji psychoaktywnych	92
5.3.1. Psychoanalityczna koncepcja Zygmunta Freuda a uzale nienie.	93
5.3.2. Uzale nienia w perspektywie teorii Dezintegracji Pozytywnej Kazimierza D browskiego..	97
5.3.3. Koncepcja C.J. Frederica jako przykład behawioralnego wyja nienia przyczyn powstawania mechanizmu uzale nienia	99

5.3.4. Uzależnienia w świetle społeczno-poznawczej teorii uczenia się Alberta Bandury	100
5.4. Teorie rodowiskowe, akcentujące rolę (wpływ) rodziny w powstawaniu uzależnień od substancji psychoaktywnych	104
5.4.1. Teoria percepcji rodowiska rodzinnego Freda Streita	105
5.4.2. Homeostaticzny model rodziny narkomanskiej Duncana H. Stanton	109
5.4.3. Zgeneralizowany model interakcji społecznych Denise B. Kandel i współpracowników	111
5.4.4. Teoria interakcji rodzinnych Judith S. Brook	113
5.5. Socjologiczne teorie uzależnień od substancji psychoaktywnych	116
5.5.1. Teoria anomii Roberta K. Mertona	117
5.5.2. Teoria zróbnicowanych możliwości Richarda A. Clowarda i Lloyd E. Ohlina oraz poglądy Alberta K. Cohena i Waltera B. Millera	123
5.5.3. Teoria niezróbnicowanego rozwoju jako stymulatora powstawania subkultur i zachowań dewiacyjnych Mariusza J. Drzejko i Wiesława Bojowej	128
5.5.4. Teoria etykietowania Howarda S. Beckera	132
5.5.5. Teoria kontroli społecznej Trávisa Hirschiego i integracyjna teoria zachowania przestępczego Marca LeBlanca	137
5.6. Teorie naukowe a współczesna profilaktyka używania substancji psychoaktywnych	140
5.6.1. Teoria społecznego uczenia się	141
5.6.2. Teoria uzasadnionego działania	142
5.6.3. Teoria zachowania problemowego	143
5.6.4. Teoria substancji „twardych drog”	144
5.6.5. Teoria przywiązania J. Bowlby'ego	145
5.6.6. Teoria Odporności (<i>Resilience</i>)	146
5.7. Filozoficzne podejście do problemu uzależnień - wybrane problemy	148
5.7.1. Zainteresowanie filozoficznym tłem używania substancji wynikające z doświadczeń terapeutycznych	148
5.7.2. Wyjaśnienia G. F. Hegla	
5.7.3. Wyjaśnienia z pozycji interakcjonizmu społecznego (Jamesa, Meada) i ich zastosowanie w wyjaśnianiu fenomenu AA	151

5.7.4. Koncepcja personalistyczna w ujęciu tomizmu konsekwentnego	152
Zamiast zakończenia	157
Indeks nazwisk	159
Wybrana literatura tematu	161